

Asia

Posti Oy:n epäilty määräävän markkina-aseman väärinkäyttö pakettijakelun osoitekorttien luomis- ja tulostuspalveluiden markkinoilla.

Osapuolet

Toimenpidepyynnön kohde:

Posti Oy

Toimenpidepyynnön tekijä:

Faor Oy

Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto jättää asian tutkimatta.

Asian vireilletulo

1. Faor Oy (jäljempänä "Faor") on 20.7.2017 vireille tullessa toimenpidepyynnössään pyytänyt Kilpailu- ja kuluttajavirastoa selvittämään, syyllistyykö Posti Oy (jäljempänä "Posti") määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön pakettijakelun osoitekorttien luomis- ja tulostuspalveluiden markkinoilla Suomessa.

Asiaselostus ja ratkaisun perustelut

2. Faor on vaatealan yritys, jonka liikevaihto vuonna 2017 oli 3,8 miljoonaa euroa.¹
3. Posti Oy on osa Posti Group Oyj:ta. Posti Group Oyj on logistiikka- ja postialan palveluyhtiö, joka palvelee sekä henkilö- että yritysasiakkaita ja julkista sektoria. Posti Group Oyj:n kaikki osakkeet omistaa Suomen valtio. Posti Group Oyj:n liikevaihto vuonna 2017 oli 1.647 miljoonaa euroa, josta posti-, paketti- ja logistiikkapalveluiden osuus oli noin 1.448,7 miljoonaa euroa.²
4. Toimenpidepyynnön mukaan Postilla on aiemmin ollut käytössä Prinetti-järjestelmä, jonka kautta asiakas on voinut laatia ja tulostaa pakettiosoitteita. Toimenpidepyynnön mukaan Posti on syksyllä 2017 ollut

¹ Kauppalehti tietopalvelut.

² <https://vuosi2017.posti.com/tilinpaatos/hallituksen-toimintakertomus#main> ja <https://www.posti.com/posti-yrityksena/posti-lyhyesti/>.

korvaamassa Prinetti-järjestelmän uudella järjestelmällä, jota ylläpitää Unifaun Oy (jäljempänä "Unifaun"). Toimenpidepyynnössä esitetyn epäilyn mukaan SmartShip-palvelun käyttöönotto ja ylipäättään pakettien lähettäminen edellyttää muutoksen jälkeen asiakkaalta sopimuksen tekemistä Unifaunin kanssa. Unifaun laskuttaa tällöin asiakkaalta 20 euroa per kuukausi SmartShip-palvelun käytöstä. Toimenpidepyynnön mukaan Faor on näin ollen käytännössä pakotettu sopimussuhteeseen Unifaunin kanssa.

5. Faor epäilee, että edellä kuvatulla menettelyllä Posti syyllistyy kilpailulain (948/2011) 7 §:ssä ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 102 artiklassa kiellettyyn määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön. Faor ei ole toimenpidepyynnössä esittänyt väitteitä kilpailun poissulkeutumisesta markkinoilla. Kilpailu- ja kuluttajavirasto on lähestynyt asiaa kohtuuttoman hinnoittelun ja muiden kohtuuttomien kauppaehtojen näkökulmasta. Voidakseen arvioida tarkempien selvitysten tarpeellisuutta, Kilpailu- ja kuluttajavirasto on tehnyt asiassa esiselvitystä pyytämällä tarkentavia tietoja sekä Postilta että Faorilta.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston asiassa soveltama tutkimatta jättämistä koskeva säännös:

6. Kilpailulain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun turvaaminen vahingollisilta kilpailunrajoituksilta. Säännöksen 2 momentin mukaan lakia sovellettaessa on erityisesti otettava huomioon markkinoiden toimintaedellytysten ja elinkeinonharjoittamisen vapauden suojaaminen niin, että myös asiakkaat ja kuluttajat hyötyvät kilpailusta.
7. Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi kilpailulain 32 §:n nojalla jättää asian tutkimatta. Pykälän 1 momentin mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto asettaa tehtävänsä tärkeysjärjestykseen. Säännöstä koskevien perustelujen (HE 88/2010) mukaan viraston on suunnattava voimavaransa niin, että se puuttuu ensisijaisesti kilpailun toimivuuden, kansantalouden ja yleisen edun kannalta merkittäviin kilpailunrajoituksiin sekä kaikkein vakaviin kilpailunrajoituksiin. Säännöksen tavoitteena on varmistaa, että Kilpailu- ja kuluttajavirasto käyttää toimivaltaansa niin, että kilpailulain 1 §:ssä ilmaistu lain tavoite toteutuu mahdollisimman hyvin.
8. Kilpailulain 32 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi jättää asian tutkimatta, jos ei voida pitää todennäköisenä, että kyseessä on lain 5 tai 7 §:n tai Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklassa tarkoitettu kilpailunrajoitus.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto on tehnyt asiassa tutkimatta jättämistä koskevan päätöksen seuraavin perustein:

9. Kilpailu- ja kuluttajaviraston tulee lain mukaan käyttää toimivaltaansa kilpailulain tavoitteiden mukaisesti ja asettaa niiden perusteella tehtävänsä tärkeysjärjestykseen. Kilpailulain tavoitteiden mukaisesti viraston tulee keskittyä erityisesti kansantalouden ja yleisen edun näkökulmasta merkittävien kilpailunrajoitusten selvittämiseen.
10. Kilpailulakia koskevan hallituksen esityksen (HE 88/2010) yksityiskohteisissa perusteluissa todetaan lain 1 §:n osalta, ettei lain tarkoitus ole tarjota oikeussuojakeinoja yksittäisten sopimusriitojen ratkaisuun tai suojata elinkeinonharjoittajaa kilpailijan tai kauppakumppanin kohtuuttomilta tai mielivaltaisilta menettelytavoilta, ellei kysymys samalla ole menettelystä, jonka tutkiminen on tarpeen terveen ja toimivan kilpailun turvaamiseksi markkinoilla.
11. Kilpailulain mukaan kohtuuttomien osto- tai myyntihintojen taikka muiden kohtuuttomien kauppaehtojen suora tai välillinen määrääminen on kiellettyä määräävässä markkina-asemassa olevalta yritykseltä. Kilpailu- ja kuluttajaviraston selvitysten mukaan SmartShip-palvelu on Postin vuonna 2016 käyttöön ottama palvelu, jolla asiakas voi tehdä tilauksen paketti- ja rahtipalveluille sekä seurattaville kirjepalveluille. SmartShip-palvelu korvasi aiemmin käytössä olleen Prinetti-palvelun. Selvitysten perusteella pakettiosoitteiden tulostus ei välttämättä edellytä Postin SmartShip-palvelun käyttöä, vaan asiakkaan on mahdollista tulostaa ja hankkia pakettiosoitteet myös muun tulostuspalvelun tai vastaavan palveluntarjoajan kautta. Lisäksi Postin SmartShip-palvelua on mahdollista käyttää joko verkkopalveluna tai integroituna asiakkaan omaan järjestelmään. Ainoastaan integroitaessa SmartShip-palvelu asiakkaan omaan järjestelmään, tarvitsee asiakas Unifaunin ERPConnect-lisenssin, jonka Unifaun laskuttaa suoraan asiakkaalta. Lisenssin hinta on 20 €/kk.
12. Puuttumiskynnys on tavanomaisesti korkea arvioitaessa hinnoittelun tai muiden kauppaehtojen kohtuuttomuutta. Kilpailu- ja kuluttajavirasto katsoo, että Postin Smartship-integraation edellyttämän Unifaunin ERPConnect-lisenssin hinta ei ole sellainen, että olisi syytä epäillä hinnoittelun olevan lain tarkoittamalla tavalla kohtuutonta. Edellä esitettyjen selvitysten perusteella myöskään lisenssin edellyttäminen asiakkaan halutessa integroida SmartShip-palvelun omaan järjestelmäänsä ei vaikuta sellaiselta SmartShip-palvelun kannalta irralliselta kauppaehdolta, jonka johdosta Postin menettelyn kohtuuttomuutta olisi syytä selvittää tarkemmin.
13. Kilpailu- ja kuluttajaviraston tavoitteena on lainsäädännössä tarkoitetulla tavalla puuttua kansantaloudellisesti merkittäviin kilpailunrajoituksiin, joilla on markkinamekanismin yleisen toimivuuden kannalta selkeästi haitallinen vaikutus, tai jotka ovat laissa selvästi kielletty. Tarkasteltavana olevassa asiassa ei viraston saamien tietojen valossa näyttäisi olevan kysymys tällaisesta tilanteesta.

14. Edellä esitetyt perustelut huomioon ottaen asiassa ei ole saatettu todennäköiseksi, että kyseessä olisi kilpailulain 7 §:ssä taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 102 artiklassa tarkoitettu kielletty kilpailunrajoitus tai että asian tutkiminen olisi tarpeen terveen ja toimivan kilpailun turvaamiseksi markkinoilla.
15. Viraston päätös asian tutkimatta jättämisestä ei sisällä arviota epäillyn kilpailunrajoituksen lainmukaisuudesta. Mikäli virasto saa uutta tietoa, jonka perusteella on syytä epäillä asiassa käsitellyn toiminnan olevan kilpailulain vastaista, Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

Sovelletut säännökset

Kilpailulain 32 §.

Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 44 §:n mukaan siten kuin hallinto-lainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa tutkija Ville Mettälä, puh. 029 505 3818, ville.mettala@kkv.fi.



Apulaisjohtaja

Valtteri Virtanen



Tutkija

Ville Mettälä